

Gränsfors Tomahawker

Tomahawken tillverkades av européerna, men var så vanlig hos Nordamerikas indianer att den med tiden kom att bli en av de främsta indiansymbolerna.

Vikingarnas landstigningar på Nordamerikas ostkust gjorde att ett fåtal indianer kom i kontakt med yxor och andra metallföremål. Före européernas ankomst levde indianerna på stenåldern och hade aldrig sett järnföremål. Deras yxor var av sten. När Amerika senare återupptäcktes av européerna spelade så kallade *trade axes* en viktig roll vid handeln med urbefolkningen. Yxorna tjänade som valuta och europeerna bytte till sig vägledning, bärhjälp, skinn, hantverk och annat mot ett givet antal yxor. De behändiga tomahawkerna blev snabbt populära och användes vid jakt, strid, hushållssysslor och riter. I närstrid och vid jakt brukades tomahawken främst som handvapen, men indianerna var även skickliga yxkastare och missade sällan sitt mål vid jakt eller strid.

Med tiden blev det också vanligt med dekorativa mässingsyxor som också fungerade som rökpipor. Kanske var det de vita invandrarnas fantasivärd om indianer som fick ta sig form i yxan – från stridsyxan till fredspipa. Utvecklingen av den vackert dekorerade tomahawken kan också ses som en parallell till

Bergsmannens yxa – när yxan blev en symbol, ett attribut som bäraren tyckte om och var stolt över, bidrog ägaren själv till att förändra och försköna objektet.

De flesta indianfolken var nomader och ägnade sig inte åt husbyggen eller vedklyvning. Därför var de heller inte intresserade av stora timmerbilar, snickaryxor och klyvyxor. Däremot var små, behändiga varianter som lätt kunde bäras med, betydligt mer intressanta. Bältesyxor, det vill säga yxor som man stack ner under bältet, var också vanligt förekommande i Europa allt sedan järnåldern.

Ordet tomahawk stammar från Lenape-stammens tamahak (-an), vilket fritt översatt betyder skärverktyg. Lenapeindianerna hör till Algonquianfolken, en antropologisk term som refererar till de många stammarna som levde i landskapen mellan Virginia och New York på USAs nordostkust. De första européerna som använde ordet tomahawk som vi känner det idag, var de nybyggare som grundlade Jamestown år 1607.

De två modeller som vi smider vid Gränsfors Bruk är enkla ursprungsmodeller – en med franskt ursprung, en med engelskt. Tomahawkerna från Gränsfors Bruk smids som regel av Lars Enander (LE) eller Ulrika Stridsberg (US).

Art.nr 499-1
French Trade Axe, Tomahawk
Levereras med eggskydd av läder

0,52 kg med skaft
Skaft 50 cm
Egg ca 8 cm

Art.nr 499-2
British Trade Axe, Tomahawk
Levereras med eggskydd av läder

0,7 kg med skaft
Skaft 50 cm
Egg ca 9 cm

